

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

XXXIX. Ioan. Trit. Ab. Monasterii Divi Iacobi In Svbvrbio ciuitatis
Herbipolensis, amantiss. confratri suo Simoni abbati monasterii Lacensis
S.

urn:nbn:de:0128-1-17336

litoris relatione si volueris per amplius intelliges. Vale memor nostri in tuis ad Deū orationibus. Ex Herbipoli vicefima septima die mensis Iulii. Anno Christianorum millesimo quingentesimo septimo.

XXXVIII.

IOAN. TRITEM, AB. MONASTERII DIVI IACOBI HERBIPOLENSIS,
Iacobo Vuimpfelingo Selestadensi amico amico atq; chariff. S.

LITERAS ex Argentina quas duodecima die mensis Iulii emisisti ad me, eundem die vicefima secunda recepi. Eas vero quas te antehac dedisse scribis, nec dum in notitiam mihi peruenerunt. Detulit mihi destinatum à te libellum, sancto abbati Bernardo inscriptum super septem poenitentiales Psalmos, Dominus Gaspar episcopus Bethleemitanus, Reuerendissimi præfulis nostri generalis in pontificalibus vicarius. Is autem qui mihi literas tuas exhibuit memoratas, simul tuo nomine tradidit libellos duos Argentine nuper impressos, alterum Vuilhelmi episcopi Parisiensis *de collatione & pluralitate beneficiorum*. Alterum Alberti Magni Ratisponensis episcopi *de seruire charitatis*, quos me animo suscepisse gratissimo non dubitaueris. Tribulationibus quas pateris ex corde fidelissimo compatior, & si quid me posse pro tua pace exstimas, fac sciam, moxque paratum ad omnia inuenies. Confide in Domino Iesu, & ambula firmiter in via veritatis, & ipsa veritas te liberabit. Vnum hoc solum te moneo, promptulus ne fies in antea negotiis & rebus occupare claustralium; quia quod extra te ac conditionem status tui, nihil ad te. Quid enim ad te Augustinus cucullatus fuerit an togatus? Scripsisti in libello illo tuo *de integritate*, Bedam non fuisse monachū & plerosque alios, quos ego inter monachos cōputauerim in libro *de scriptoribus ecclesiasticis*, quod nisi mihi deferres amico te facile probaturū polliceris. Cōgrediamur inter nos si placet, quos ego monachos scripsi & Bedā maxime, tu monachos non extitisse minime docebis. Videris mihi non satis tractati temporis perituisse historias, qui Bedam fuisse monachū ignoras. Sed ego tibi parcendum duxi, quem fratrum eremitarum S. Augustini vexationibus plus quam satis tribulatum intelligo. Scire vis à me an tibi locus esse possit cum successore meo in Spanheim, & quis ipse sit, quoniam penitus fugere confortia hominum velis mundanorum. Mihi quidem in abbacia Spanhemensi Prior quē nouisti successit, pars non modica, licet occulta, persecutionis meæ. Vereor autem te apud illud manendi locum non esse habiturum, propterea quod princeps Cynonotorum vitis parum inclinatur literarum studiosis, quod experieris si illo pergas. Mecum autem viuere cupientem te non penitus aspernor, sed hoc suadeo primū, vt exploraueris gentem & locum ipse venias, & si res tibi fuerit animo, qua conditione consequaris effectum consilio tractabimus. Ego enim quicquid possum, amore tui libentissime facturus sum. Est mihi cœnobium pauper & exiguum, sed quietū & philosophanti satis accommodum, sola me penuria molestat librorum, quibus vt nosti in Spanheim erā ditissimus. Vale mi Iacobe, eumq; me esse tibi persuade, qui te deserturus sum nunquam. Ex monasterio meo iuxta Herbipolim 27. d. c. mensis Iulii. Anno Christianorum 1507.

XXXIX.

IOAN. TRIT. AB. MONASTERII DIVI IACOBI IN SVBVBIO
civitatis Herbipolensis, amantiſſ. confratri suo Simoni abbati
monasterii Lacensis S.

QVID est confrater & amice charissime, quod miraris me abbatiam resignasse Spanhemensem, in qua me clarum dicis in signemque exitisse, & multis beatum amicis? Mirare potius quod tanto tempore fraudes & insolentias potui sufferre monachorum, Cynonotorumq; dissimulare quasi nescirem, insidias. In quartum & vicefimum annū Spanhemensi monasterio in multis laboribus & paupertate non modica præfui, cumque structuris, libris, ornamentis, & multis necessariis rebus, vt tutemetipse vidisti, illud tandem pulchre ornauissem, & in bonum statum rerū temporalium reduxissem, bello imperii superueniente aduersus Illustriss. principem Philippum Comitē Palatinum Rheni Bavaricæq; ducem, ac principem Electorem, sub cuius defensione monasterium dignoscitur esse constitutum, grauem possessionum, rerumq; suarum ab hostibus iacturam sustinuit. Erant

elliges. Vale memor nostri in tuis ad Deo
mensis Iulii. Anno Christianorum 1307.

XVIII.

RII DIVI IACOBI HERBIPOLENSIS
diensi amico unico atq; chariss.

na die mensis Iulii emisisti ad me, et ante
te antehac dedisse scribis, nec dum in
a te libellum, sancto abbati Bernar
Dominus Gaspar episcopus Betsilensis
pontificalibus vicarius. Is autem qu
omine tradidit libellos duos Argentin
ariensis de collatione & pluralitate
Copi de seruire charitatis, quos me
onibus quas pateris ex corde fidelissim
imas, fac sciam, moxque paratum ad con
a firmiter in via veritatis, & ipsa veritas
tulus ne sis in antea negotiis & rebus occup
itionem status tui, nihil ad te. Quid enim
cripsisti in libello illo tuo de integritate
os ego inter monachos coputaueram in libro
erres amico te facile probaturū pollentis. Qu
onachos scripsi & Bedā maxime, tu monach
ihi non satis transacti temporis peritū
Sed ego tibi parcendum duxi, quoniam
quam satis tribulatum intelligi. Scire videt
o in Spanheim, & quis ipse sit, quoniam
orum. Mihi quidem in abbata Spanheim
a, licet occulta, persecutionis mee. Veritas
e habiturum, propterea quod principii ty
studiosus, quod experietis si illo pergam.
pernor, sed hoc tu adeo primū, vt exploratū
erit animo, qua conditione consequar
quid possum, amore tui libentissime factū
um, sed quietū & philosophanti satis con
m, quibus vt nosti in Spanheim erit dicitur
e, qui te deseretur sum nunquam. Et ann
s Iulii. Anno Christianorum 1307.

XXIX.

TERII DIVI IACOBI IN SVBVRBIO
antiſſi confratri suo Simoni abbati
rii Lacensis S.

e, quod miraris me abbatiam resignasse
signemque extitisse, & multis beatorum
& in solertias potui sufferre monachorum
inſidias. In quartum & vicissimum annū
e paupertate non modica praesui, compo
erū temporalium reduxissem, bello imp
iis rebus, vt tuemetipse vidisti, illud r
Philippum Comitem Palatinum Rheni
cuius defensione monasterium digno
mq; suarum ab hostibus iacturam sustinuit.

rant inter Cynonotos qui me rebus Palatini iustissima ratione fauētē iniuste perseque-
bantur, primum quidem occulte, potentiam benignissimi principis metuentes, quē tan-
dem bello Regis imperio deferuescente humiliatū exhaustūq; viribus arbitantes, aper-
to in me odio sauire cœperunt, potioribus ex monachis meis consentientibus. Quae &
quanta tum in me excogitauerint mendacia, tempus iam partim in lucem dedit, reliquū
non dubium quantoties dabit. Sed causa principalis omnium in me maiorum haec vnica
fuit, quia principem clementissimum, quem vt debui semper amari, amuli mei odio ha-
bebant occulto. Nec solo Cynonotorum quidam, sed fratres quoq; mei pene omnes vna
cum abbate ac monachis cœnobii belli montani vniuersis. Ego autem videns contra me
10 praualluisse improbos locum murau, acceptaq; abbatia, in qua nunc dego cum pace, Spā-
heim simul & ingratisimis monachis renunciaui. Et forsitan ita Deo placuit omnipoten-
ti, cuius (vt diuus ait Hieronymus in Ezechielem) prouidentia omnia gubernantur, & ad-
uersitas nobis ab eo dispensata, quae putatur poena, medicina est. Quantis subiiciantur mi-
feriis claustralium pastores, quantisque pulsentur incommodis, quotidiana tumet ex-
periris instantia. Omnia patienter eatenus pro Dei amore sustinenda censebam. Sub-
intrante autem meorum prodicione in me, fuerat iam deinceps omnino sine fructu pati-
entia. Sanctum igitur Benedictum ducem monachorum sequutus, monachos, quos in-
duratos promouere ad saniora nō potui, pacis amator deserui. Vale sanus mente & cor-
pore felix orans pro me. Ex Herbipoli 28. die mensis Iulii. Anno Christianorum 1307.

XL.

IOANNES TRITHEM, ABBAS DIVI IACOBI IN SVBVRBIO HER-
bipolensi Rogerio Venray Sycambro salutem & sinceram in domino
charitatem.

PRIMA die mensis Augusti literas tuas ad me datas vt apparebat in subscriptione Ca-
lendis Maii per incertum nuncium accepi, in quibus te certa carmina in librum me-
um de laudibus sanctissimi Ioseph nutritici Saluatoris nostri misisse scribis, quae ad manus
30 meas minime peruenerunt. Post biduum alius quidam comparuit, qui literas mihi exhi-
huit tuas septi madecima die mensis Iulii scriptas, quas sibi ab alio nescio quo dicebat esse
commisissas vna cum duobus opusculis tuis, tua manu scriptis, quorum alterum carmine
vario quasdam odas continet familiares: alterum vero prosaice compositum disputatio-
nem quandā complectitur minualem: non displicet materia, neq; argumentū aduentio-
num tuarum abhorreo, sed vellem te potioribus operā nauare studiis, quod postulare abs-
te & tempus videtur & aetas tua. Quinquagesimum aetatis annum supergressus es, qualia te
deinceps iam studia deceant, maxime tibi considerandum. Alia nos iuuentus monuit,
alia iubet rimari senectus. Sol vitalis nostri roboris vergit ad occasum, & vires corporis
40 quas merides praebuit, hora paulatim vespertina consumit. Animae iam deinceps af-
sumenda est cura, quae manet immortalis, satis concessimus carni, pabulo necessario
duntaxat nutriatur a sellis, procul absit lasciuia omnis. Lucubrationes cedant pue-
riles, & qui virum praefers aetate, synthemata canos decentia non fabulas amplectere.
Sex & triginta supra centū lucubrasti opuscula, & magnū est iudicio meo & laudabile, otium
quod regularis permisit institutio, ad studium conuertisse literarū, ac libris componendis
animum potius intendisse, quam voluptatibus carnis. Numero tamen nullius sunt pen-
sanda opuscula sed vtilitate, si ad veram sapientiam erudiant animum, mentem legētis
si à terrenis sublata ad caelestia erigant, & in diuino amore veraciter compungant. Or-
bis iam vbique innumerabiles ebullit scriptores, & vt Flaccus ait:

*Scribimus indocti doctique poemata passim,
Omnibus libet insanire poetis.*

50 Sed minor pars scribentium aedificationem cogitat animarum. Ex cordis abundan-
tia scribimus omnes, easq; cogitationes scribendo litteris committimus, quibus occupati
sumus. Vnde scribere spiritualia & diuini amoris feruorem inducentia non possumus,
quia pleni cogitationum mundanarum carnaliumque pro pudor aestuamus. Nemo e-
nim sine fide & charitate Iesu Christi, qui sapientia est Dei patris, veram & salutarem pote-
rit assequi sapientiam, vt videlicet spiritualia scribat, qui carnalia & transitoria sapit. Pro-
pterea te hortor mi Sycamber, cū scias te religioni monasticae iuratum, vt sicut in exteri-
ori conuersatione in medio confratrum tuorum sine offensione ambulas, ita contemptis

*Senile stulti
quale debet
at esse.*

*Ad aedifica-
tionem scri-
bendum est.*